

Projekt

**UCHWAŁA NR XLI/.../22
RADY GMINY SĘDZIEJOWICE**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2021 r. poz. 559), w związku z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 24 i 218) oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 i z 2021 r. poz. 2469) uchwała się, co następuje :

§ 1. Uchwała się „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022 – 2025 ”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXVIII/300/21 Rady Gminy Sędziejowice z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok oraz uchwała Nr XXXVIII/301/21 Rady Gminy Sędziejowice z dnia 29 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sędziejowice.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jarosław Bartczak

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022 - 2025

Rozdział 1. Wprowadzenie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) nakłada na samorząd lokalny obowiązek uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, który określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki i przeciwdziałania narkomanii oraz zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w celu minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z nadużywania alkoholu, narkotyków i uzależnień od zachowań.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 określa zakres i formę realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.), ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) oraz z Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021 r. poz. 642). Nadrzędnym celem Programu jest tworzenie spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, które zapobiegą powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszą rozmiar problemów już występujących. Działania podejmowane w ramach Programu mają na celu zmniejszenie problemów i trudności powodowanych przez alkohol, narkotyki i inne uzależnienia w całej społeczności lokalnej, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców.

Rozdział 2. Podstawa prawna

1. Podstawę do praktycznej realizacji zadań i priorytetów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowią następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.);
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.);
- 2) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2021 r. poz. 1249);
- 3) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 - 2025 (Dz. U. z 2021 r. poz. 642);
- 4) uchwała nr XXXVII/286/21 Rady Gminy Sędziejowice z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sędziejowice na lata 2021-2025.

2. Przy opracowaniu programu uwzględnione zostały wskazówki wynikające z rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2022 rok Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział 3. Diagnoza problemów uzależnienia od alkoholu na terenie gminy

1. Bardzo ważne w planowaniu i realizacji działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych jest dokładne rozpoznanie problemów na terenie gminy, zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, struktury spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego wywołanego uzależnieniem.

2. Niepokojącym zjawiskiem dającym się zauważyć na terenie naszej gminy, jak i w skali całego kraju jest dynamiczny wzrost sprzedaży butelek o pojemności 100–200 ml z mocnym alkoholem. W Polsce w 2020 roku sprzedaje się dziennie trzy miliony tzw. małych butelek, czyli małych butelek wódki, a jedna trzecia z nich jest kupowana do południa. Według badań CBOS przeprowadzanych w grudniu 2019 roku do konsumpcji alkoholi wysokoprocentowych w butelkach o małych pojemnościach (tzw. małych butelkach) przyznają się częściej mężczyźni niż kobiety, osoby między 18 a 24 rokiem życia oraz robotnicy. Wśród bezrobotnych, emerytów, gospodyń domowych i badanych praktykujących religijnie, kilka razy w tygodniu deklarowany odsetek sięgających po tzw. małe butelki jest znikomy (do 3%). Wszystkie dane statystyczne stanowią bardzo ważny punkt odniesienia podczas planowania działań profilaktycznych i edukacyjnych, które mają na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi. Należy pamiętać o tym, że pomocy i dostarczania wiedzy na temat uzależnień wymagają nie tylko dzieci oraz młodzież, ale także często ich rodzice, osoby dorosłe. Pomagać to nie tylko minimalizować skutki spożywania alkoholu ale przede wszystkim zapobiegać, czyli edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu, radzenia sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktowymi.

3. W 2019 roku na zlecenie Gminy Sędziejowice, Instytut Szkoleniowo - Badawczy z Rzeszowa przeprowadził badania ankietowe dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych (spożywanie alkoholu, stosowanie narkotyków i zjawisko przemocy) na terenie gminy. Badaniem objęto cztery wybrane grupy mieszkańców gminy; łącznie 440 respondentów (uczniowie szkoły podstawowej i uczniowie gimnazjum - 329 osoby, dorośli - 100 osób i sprzedawcy napojów alkoholowych - 11 osób). Jak wynika z przeprowadzonych badań, alkoholizm, bezrobocie oraz picie alkoholu przez młodzież to najważniejsze problemy społeczne, jakie wskazali mieszkańcy. Niepokojącym jest fakt, iż część młodych respondentów deklaruje, że po raz pierwszy alkohol pili z osobami dorosłymi - aż 63 % uczniów szkoły podstawowej deklaruje, że po raz pierwszy piło alkohol z rodzicami, podobnie jak 20 % gimnazjalistów. Inicjację alkoholową wykazała badana młodzież pomiędzy około 10 a 15 rokiem życia.

4. Na podstawie oświadczeń o wartości sprzedaży, składanych przez przedsiębiorców, naliczono opłaty z tytułu obowiązujących zezwoleń. W latach 2019 - 2021 opłaty przedstawiają się następująco: w 2019 r. - 73.831,72 zł, w 2020 r. - 73.103,93 zł, w 2021 r. - 75.329,16 zł

5. Do jednych z głównych zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego. Polskie ustawodawstwo mówi o zobowiązaniu do leczenia odwykowego, a więc nie ma to charakteru przymusu w sensie prawnym. W okresie od stycznia do końca września 2021 roku GKRPA zajmowała się 6 sprawami związanymi z nadużywaniem alkoholu. Wnioski do Komisji zgłosili: Zespół Interdyscyplinarny - 0, pracownik socjalny - 1, rodzina - 6, Prokuratura Rejonowa w Łasku - 0. Przeprowadzono 6 rozmów interwencyjno - motywacyjnych.

6. Punkt Konsultacyjny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziejowicach.

1) podstawowe zadania punktu konsultacyjnego to:

- a) motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych,
- b) motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych, do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- c) udzielanie wsparcia osobom po zakończeniu leczenia odwykowego,
- d) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- e) inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
- f) gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny.

2) w punkcie pracuje 1 psycholog i 1 terapeuta ds. uzależnień; w okresie I-IX 2021 r. udzielili łącznie 279 porad indywidualnych (psycholog - 188, terapeuta ds. uzależnień - 91). Najczęściej zgłaszanym problemem przez osoby korzystające z porad jest autoagresja i stany depresyjne, uzależnienie i współuzależnienie, przemoc domowa oraz problemy wychowawcze.

7. Zespół interdyscyplinarny ds. przemocy w rodzinie został powołany zarządzeniem nr 87/19 Wójta Gminy z dnia 17 października 2019 r. Zasadniczym celem zespołu jest budowanie lokalnego systemu opieki i wsparcia dla rodziny i dziecka, a także zsynchronizowanie i wypracowanie standardów współpracy przedstawicieli różnych grup zawodowych i społecznych pracujących i zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Procedurą Niebieskiej Karty w okresie od I do XI 2021 r. objęto 7 nowych rodzin, z czego u 7 rodzin dotkniętych przemocą wystąpił problem alkoholowy. W większości przypadków procedurę NK rozpoczyna policja. Dane statystyczne - podobnie, jak w roku ubiegłym - świadczą, że przemoc w rodzinie bardzo często jest związana z nadużywaniem alkoholu. Osoby znajdujące się w stanie po spożyciu alkoholu tracą samokontrolę i przejawiają niekontrolowaną agresję. Częste nadużywanie alkoholu prowadzi do nasilenia się zachowań agresywnych. Dlatego tak istotne jest podejmowanie działań interdyscyplinarnych mających na celu ograniczenie omawianych zachowań dysfunkcyjnych.

8. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sędziejowicach w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, często także dysfunkcyjnych, borykających się z różnymi problemami. W I półroczu 2021 r. 103 rodzinom udzielono pomocy w ramach zadań zleconych i zadań własnych. Główne powody przyznania pomocy socjalnej w I półroczu br. to: niepełnosprawność - 69; bezrobocie - 53; ubóstwo - 43; bezradność opiekuńczo - wychowawcza - 18; ciężka lub długotrwała choroba - 88; alkoholizm - 10. Jak wynika z powyższej analizy, główną przyczyną zaburzającą prawidłowe funkcjonowanie rodzin jest ubóstwo (dochód nie przekracza kryterium ustawowego), które jest następstwem bezrobocia oraz takich czynników dysfunkcyjnych jak niepełnosprawność, uzależnienie i długotrwała choroba. Analiza stanowi diagnozę tych płaszczyzn życia rodzin, które powinny stać się obszarem działań wspierających poszczególnych służb. W porównaniu do roku ubiegłego liczba rodzin nieznacznie zmalała.

9. Podejmując działania na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi nie można pominąć roli policji, która jest zobowiązana do zapewnienia bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymania porządku publicznego. Komisariat Policji w Widawie, który swoim działaniem obejmuje również gminę Sędziejowice, informuje że w 2021 r. na terenie naszej gminy stwierdzono 67 przestępstw (wzrost o 2 przestępstwa w stosunku do 2020 r.) i przeprowadzono 49 postępowań w sprawach o wykroczenia (spadek o 20 postępowań). W 2021 r. do najczęściej popełnianych przestępstw na terenie gminy Sędziejowice to: kradzież - 8 (2020 r. - 6), kradzież z włamaniem - 11 (2020 r. - 6), zniszczenie mienia - 5 (2020 r. - 4), przestępstwa z ustawy o narkomanii - 0 (2020 r. - 1), kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości - 17 (2020 r. - 13), wypadki - 3 (2020 r. - 3), przemoc w rodzinie - procedura „Niebieskiej Karty” - 8 (2020 r. - 9). Jak wynika z przedłożonych przez Komisariat Policji w Widawie danych w 2021 r. na terenie gminy Sędziejowice odnotowano wzrost ilości przestępstw: kradzieży z włamaniem, kradzieży mienia i kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości. Ilość pozostałych kategorii przestępstw była na zbliżonym poziomie.

10. Do kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na obrót napojami alkoholowymi zobowiązany jest Wójt Gminy, w związku z wydanymi zezwoleniami na sprzedaż alkoholu oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Gmina realizuje politykę ograniczania dostępności do napojów alkoholowych m.in. poprzez kontrolowanie punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych przez GKRPA oraz pracownika UG pod kątem przestrzegania przez przedsiębiorców zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych określonych w art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Rada Gminy Sędziejowice uchwałą Nr XLIII/313/18 z dnia 22 czerwca 2018 roku ustaliła maksymalną liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych:

- 1) do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo:
 - a) poza miejscem sprzedaży - 20 zezwoleń,
 - b) w miejscu sprzedaży - 6 zezwoleń;
- 2) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa):
 - a) poza miejscem sprzedaży - 20 zezwoleń,
 - b) w miejscu sprzedaży - 6 zezwoleń;
- 3) powyżej 18% zawartości alkoholu:
 - a) poza miejscem sprzedaży - 20 zezwoleń,

b) w miejscu sprzedaży - 6 zezwoleń.

11. Aktualnie na terenie gminy Sędziejowice zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych posiada łącznie 14 placówek, w tym: handlowych - 13, gastronomicznych - 1 z podziałem na sprzedaż napojów alkoholowych: do 4,5 % oraz na piwo - 14, powyżej 4,5 % do 18 % - 12, powyżej 18 % zawartości alkoholu - 12 zezwoleń.

ZJAWISKO NARKOMANII W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Pod pojęciem narkomanii rozumie się stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medycznych środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. W 2019 roku na zlecenie Gminy Sędziejowice, Instytut Szkoleniowo - Badawczy z Rzeszowa przeprowadził badania ankietowe dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych (spożywanie alkoholu, stosowanie narkotyków i zjawisko przemocy) na terenie gminy. Jak wynika z przeprowadzonych badań, zdecydowana większość dorosłych mieszkańców - 84 % oceniło swoją wiedzę na temat narkotyków jako wystarczającą. Pozostałe 16 % uważa, że jest ona niewielka. Szkodliwość zażywania narkotyków bez względu na częstotliwość dostrzega najczęściej, bo 94 % badanych mieszkańców gminy Sędziejowice. Nie można więc mówić o przyzwoleniu na używanie narkotyków przez osoby dorosłe. Nie ma zdania w tej kwestii jedynie 6 % ankietowanych, natomiast nikt z respondentów nie twierdzi, że narkotyki używane rzadko są nieszkodliwe. W kwestii dostępności narkotyków w środowisku lokalnym, największy odsetek ankietowanych osób twierdzi, że nie ma wiedzy na temat dostępności narkotyków na terenie gminy - 52 %. Spory odsetek twierdzi, że są one powszechne i łatwo je nabyć - 47 %, natomiast o trudności w dostępie do narkotyków mówi jedynie 1 % badanych. Młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które "biorą" narkotyki - 10% uczniów szkoły podstawowej oraz 20% gimnazjalistów.

Z danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Widawie wynika, iż w 2021 r. nie odnotowano przestępstwa narkotykowego (w 2020 r. - 1, w 2019 r. - 1, w 2018 r. - 0). Diagnozując problem narkomanii w naszej gminie należy oprzeć się także na wiedzy z różnych środowisk - szkolnych, organizacji pozarządowych, osób pracujących z osobami uzależnionymi, które sygnalizują zacieranie się wartości rodzinnych i deficyty w funkcjonowaniu rodziny jako najważniejsze źródło problemu narkomanii u młodych ludzi. Zależność między deficytem w funkcjonowaniu rodziny, a sięganiem przez dziecko po narkotyki potwierdza literatura naukowa, która wskazuje, iż główną przyczyną używania przez dziecko narkotyków jest rozluźnienie więzi emocjonalnych na płaszczyźnie rodzic - dziecko i niezaspokojenie podstawowych potrzeb w procesie rozwoju dziecka.

Można zaryzykować tezę, że środki odurzające będą obecne w życiu młodych ludzi. Eksperymentowanie z narkotykami jest jedną z form zachowań autodestrukcyjnych wynikających z poczucia zagubienia, nieporozumienia, buntu wobec norm i wartości świata dorosłych.

Nauka asertywności oraz stworzenie młodym ludziom atrakcyjnych możliwości spędzania czasu wolnego, podczas których będą mogli rozwijać swoje zainteresowania, może być ważnym elementem działań profilaktycznych.

Zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 i z 2021 r. poz. 2469), przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:

- 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną;
- 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Celem Programu jest uświadomienie mieszkańców na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i psychotropowych, uzależnień behawioralnych oraz nałogów.

Rozdział 4. Realizatorzy programu

1. Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za prawidłową realizację programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach.

2. Współrealizatorami programu będą:

- 1) Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Sędziejowicach,

- 2) Zespół Szkół w Marzeninie wraz z Uczniowskim Ludowym Klubem Sportowym "Sukces",
- 3) Gminna Biblioteka Publiczna w Sędziejowicach wraz ze swoimi filiami w Marzeninie, w Pruszkowie i w Siedlcach,
- 4) Gminny Ośrodek Kultury w Sędziejowicach wraz ze świetlicami i klubami wiejskimi,
- 5) Punkt Konsultacyjny przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sędziejowicach,
- 6) Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w gminie Sędziejowice,
- 7) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziejowicach,
- 8) Komisariat Policji w Widawie,
- 9) Klub Abstynenta "MERKURY" w Łasku,
- 10) Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Łasku,
- 11) organizacje pozarządowe, parafie, sołtysi, specjaliści z zakresu uzależnień i profilaktyki.

Rozdział 5.

Cel główny

1. Głównym celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacja wielokierunkowych działań na rzecz zapobiegania uzależnieniom związanym ze spożyciem alkoholu oraz od substancji psychoaktywnych w społeczności lokalnej, rozwoju systemu wsparcia dla osób uzależnionych i ich bliskich oraz ograniczanie szkód zdrowotnych, społecznych i zaburzeń życia rodzinnego, których źródłem jest używanie w/w środków.

2. Cel ten będzie realizowany poprzez:

- 1) wspieranie programów profilaktycznych i działań społeczności lokalnej w walce z uzależnieniami;
- 2) promowanie właściwych postaw społecznych w walce z uzależnieniem od alkoholu poprzez promocję zdrowego stylu życia;
- 3) poprawę jakości życia rodzin z problemem uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.

Rozdział 6.

Cele szczegółowe

1. Opóźnianie inicjacji alkoholowej, narkotykowej, tytoniowej, w tym wzrost świadomości społecznej w obszarze uzależnień;

2. Pomoc osobom i rodzinom zmagającym się problemami wywołanymi używaniem środków psychoaktywnych (zarówno przez dzieci jak i osoby dorosłe), wsparcie w sytuacji kryzysu i bezradności;

3. Udzielanie pomocy osobom uzależnionym w procesie zdrowienia;

4. Ograniczanie dostępności środków psychoaktywnych, w tym przerwanie procesu ich używania u młodzieży eksperymentującej i używającej szkodliwie.

5. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem.

6. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

7. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej

w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

8. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

9. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

10. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, a także wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Rozdział 7.

Źródła finansowania programu

1. Źródłem finansowania zadań gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i innych uzależnień są środki budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Realizacja wszystkich celów zawartych w programie uzależniona jest od wielkości środków gromadzonych w budżecie gminy z opłat za korzystanie z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Rozdział 8.

Zadania przewidziane do realizacji

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu osób zagrożonych uzależnieniem:

- 1) prowadzenie poradnictwa oraz udzielanie pomocy psychologicznej dla osób uzależnionych i ich rodzin w ramach Punktu Konsultacyjnego;
- 2) motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia, współpraca z Poradnią Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Łasku;
- 3) kierowanie na badania pozwalające ustalić istnienie od uzależnienia od alkoholu i wskazanie leczenia (współpraca z biegłym sądowym);
- 4) udzielenie wsparcia po zakończeniu leczenia, umożliwienie uczestniczenia w terapii uzależnień na terenie powiatu łaskiego;
- 5) współpraca z placówkami lecznictwa odwykowego i podstawowej opieki zdrowotnej;
- 6) rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

- 1) wspieranie działalności punktu konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym, w tym także działań terapeutycznych, poprzez:
 - a) udzielanie porad indywidualnych i rodzinnych zgodnie z założeniami NPZ- zatrudnienie terapeuty i psychologa,
 - b) udzielanie wsparcia po zakończeniu leczenia odwykowego,
 - c) rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach powstrzymania przemocy,
 - d) zainicjowanie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej (za zgodą osoby doznającej przemocy, chyba że ofiarą jest dziecko),
 - e) wskazanie pomocy i kompetencji służb z terenu gminy i innych instytucji, które mogą się zaangażować w profesjonalną i systemową pomoc dla klientów punktu;
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu, które nie podjęły leczenia dobrowolnie, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego;
- 2) udzielanie niezbędnej pomocy rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, narkomanii i uzależnień behawioralnych pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie - wiodąca rola Punktu Konsultacyjnego przy GOPS, pracowników socjalnych GOPS i Komisariatu Policji;
- 3) dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób zawodowo zajmujących się terapią uzależnień, w celu podniesienia kwalifikacji o których mowa w NPZ;

- 4) podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- 5) wspieranie prac zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wzmocnienie działań służących wdrożeniu procedury „Niebieskiej Karty”; w ramach zwiększania dostępności i podniesienia jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie opisanych w NPZ;
- 6) zapewnienie niezbędnej pomocy rodzinom dotkniętym chorobą alkoholową przez GOPS poprzez udzielanie zasiłków, pomocy rzeczowej i dożywiania dzieci.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

- 1) organizowanie i finansowanie na terenie placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży (spotkania z psychologiem, spektakle teatralne, zajęcia warsztatowe z terapeutą, konkursy);
- 2) udział w ogólnopolskich lub lokalnych kampaniach i akcjach profilaktycznych skierowanych do różnych grup odbiorców;
- 3) wspieranie realizacji programów w zakresie profilaktyki uzależnień poszerzonych o różne formy zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, zawierających programy profilaktyczno - edukacyjne ukierunkowane na problemy alkoholowe, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych;
- 4) dofinansowanie pozaszkolnych programów profilaktycznych adresowanych do zagrożonych uzależnieniem uczniów oraz ich rodziców; (zewnątrzni realizatorzy, w tym realizatorzy programów rekomendowanych przez KCPU) z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (w szczególności e-uzależnień) w ramach profilaktyki uzależnień (uniwersalnej, selektywnej i wskazującej) o której mowa w NPZ;
- 5) upowszechnianie wiedzy z zakresu profilaktyki poprzez zakup materiałów informacyjno - edukacyjnych i profilaktycznych, np. prasa i książki specjalistyczne, broszury, plakaty, nagrody w konkursach i zawodach;
- 6) finansowanie i refundacja szkoleń dla osób realizujących gminny program profilaktyki uzależnień;
- 7) monitorowanie problemów uzależnień poprzez prowadzenie badań, sondaży, lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów uzależnień oraz efektów podejmowanych działań.
- 8) współorganizowanie i wspieranie działań służących rekreacji i zabawie dzieci i młodzieży z terenu gminy, które promują zdrowy styl życia;
- 9) wspieranie w organizowaniu aktywnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych uzależnieniami, takich jak: atrakcyjne zajęcia podczas przerwy zimowej, półkolonie letnie, obozy terapeutyczno - wypoczynkowe, obozy sportowo - profilaktyczne;
- 10) dofinansowanie ogólnodostępnych zajęć sportowych, kulturalnych oraz innych przedsięwzięć służących zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz ich rodziców, jako alternatywa wobec używek;
- 12) organizowanie imprez i wspieranie inicjatyw promujących trzeźwy styl życia i integrujących środowiska patologiczne ze społeczeństwem, w tym imprezy kulturalne i artystyczne.
- 13) Finansowanie programów profilaktyki przemocy w rodzinie, przemocy rówieśniczej (zewnątrzni realizatorzy ze szczególnym uwzględnieniem realizatorów programów rekomendowanych przez KCPU)

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, poprzez:

- 1) wspieranie zakładów opieki zdrowotnej prowadzących leczenie osób uzależnionych;
- 2) współpraca z sądem w sprawie kierowania osób uzależnionych na obowiązkowe leczenie, koordynacja działań z kuratorami sądowymi oraz policją;
- 3) dofinansowanie szkoleń dla terapeutów i członków GKRPA podejmujących działania na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych;

- 4) współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w promowaniu ciekawych projektów i inicjatyw społecznych; wspieranie organizacyjne i finansowe tych instytucji.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

- 1) przeprowadzanie kontroli na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Sędziejowice, w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi dotyczących reklamy, promocji napojów alkoholowych i informowaniu o sponsorowaniu oraz zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym, na kredyt i pod zastaw;
- 2) monitorowanie ilości wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych;
- 3) monitorowanie zgodności usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych ;
- 4) występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych z nadużywaniem alkoholu, jak również z nieprzestrzeganiem ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi.

6. Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego, a także wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej:

- 1) zapewnienie profesjonalnej pomocy w przewyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, poprzez działania pracowników socjalnych z GOPS w Sędziejowicach;
- 2) zapewnienie profesjonalnej pomocy w zakresie doradztwa zawodowego osobom nadużywającym alkoholu oraz ich rodzinom, poprzez prowadzenie i finansowanie Klubu Integracji Społecznej przy GOPS w Sędziejowicach.

Rozdział 9.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziejowicach

1. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziejowicach:

- 1) podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłaszanych do komisji:
 - a) przyjmowanie i rejestrowanie wniosków o leczenie odwykowe wpływających z instytucji, np. prokuratura, policja, sąd oraz od członków rodzin osób nadużywających alkoholu,
 - b) przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu,
 - c) motywowanie osób zgłoszonych do komisji do podjęcia leczenia odwykowego oraz monitorowanie przebiegu leczenia;
- 2) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu:
 - a) zlecenie przeprowadzenia badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania formy leczenia osób zgłaszanych do komisji,
 - b) kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego,
 - c) występowanie członków komisji w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe;
- 3) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie. Współpraca z instytucjami (GOPS, Policja, Poradnia Odwykowa, Sąd) w sprawach osób zgłoszonych do komisji;
- 4) udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego powołanego zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 5) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z uchwałami Rady Gminy Sędziejowice;

2. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziejowicach :

- 1) inicjowanie działań w zakresie podejmowanych zadań wymienionych w Rozdziale 8.
- 2) członkom komisji przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach:
 - a) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - b) Rady Gminy Sędziejowice, jej komisji stałych i doraźnych - o ile zostali na nie zaproszeni w związku z problematyką należącą do właściwości GKRPA;
- 3) na równi z posiedzeniami traktowane są kontrole terenowe komisji (zespoły komisji);
- 4) podstawą wypłaty wynagrodzenia jest złożenie podpisu na liście obecności uczestnika posiedzenia (kontroli);
- 5) wynagrodzenie za 1 dzień wynosi 150,00 zł dla członka Komisji oraz 200,00 zł dla Przewodniczącego Komisji i obejmuje koszty podróży, utracone zarobki i wydatki poniesione w związku z udziałem w posiedzeniach organów wymienionych w ppkt 1 oraz załatwianiem spraw związanych z wykonywaniem zadań wynikających z członkostwa w GKRPA;
- 6) członkowi komisji przysługuje tylko jedno wynagrodzenie w danym dniu - niezależnie od liczby posiedzeń, w których uczestniczył;
- 7) w przypadku określonym w pkt 1 lit. b radnemu, będącemu członkiem GKRPA, przysługuje dieta jak dla radnego bez wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1.

Rozdział 10. Postanowienia końcowe

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 b ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) Wójt sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

Uzasadnienie

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych należy do zadań własnych gminy. Jest to uzależnione od możliwości i potrzeb gminy. Wymienione w ustawie zadania własne gminy mogą być realizowane na wiele sposobów.

Z dniem 1 stycznia 2022 r. weszła w życie ustawa z 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2469). Zmiany wprowadzone tą ustawą spowodowały, że art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii nakłada na radę gminy obowiązek uchwalenia w ramach jednego programu tj. gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Gminny program sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

W związku z tym przedkłada się do uchwalenia ww. program dla Gminy Sędziejowice na lata 2022-2025.

Sędziejowice, 24.03.2022 r.

Wójt Gminy Sędziejowice

Dariusz Cieślak